

VINCI CONSTRUCTION A GTM GÉNIE CIVIL A SERVICES proti Francii (č. 60567/10 a 63629/10)

Rozsudek z 2. dubna 2015

Domovní prohlídka a zabavení elektronických dat včetně e-mailů, na které se vztahovalo služební tajemství a které se týkaly vztahu advokáta a jeho klienta. V říjnu 2007 soudce rozhodující o uvalení vazby (SRUV) povolil Ústřední ředitelství konkurence, spotřeby a potlačování podvodů (ÚŘKSPP), aby provedlo domovní prohlídky v prostorách několika obchodních společností včetně stěžovatelských společností v souvislosti s vyšetřováním uzavření nezákonné dohody. V průběhu prohlídky bylo zabaveno značné množství dokumentů a počítačových složek včetně úplný obsah elektronické pošty některých zaměstnanců.

Stěžovatelky podaly před SRUV stížnost a žádaly zrušení nařízení domovních prohlídek a alternativně vrácení všech dokumentů, které byly zabaveny. Tvrdily zejména, že zabavení bylo masivní a neselektivní, některé dokumenty, které s vyšetřováním neměly nic společného, se týkaly vztahu advokáta a jeho klienta a podléhaly služebnímu tajemství. Navíc z domovní prohlídky nebyl pořízen žádný seznam zabavených dokumentů a stěžovatelky se nemohly seznámit s jejich obsahem před jejich zabavením. SRUV však jejich stížnost zamítl a jeho rozhodnutí posléze potvrdil Kasační soud.

Před ESLP stěžovatelské společnosti namítaly porušení článku 8 Úmluvy.

Podle názoru byla domovní prohlídka a zabavení dokumentů obsahující zejména elektronickou poštu podléhající služebnímu tajemství vztahu advokáta a jeho klienta zásahem do práv zaručených ustanovením článku 8 Úmluvy. Šlo o zásah zákonný, vedený cílem předcházení trestným činům a ekonomickou spokojeností státu. Účelem domovních prohlídek bylo nalezení důkazů o antikonkurenčních praktikách, které stěžovatelky mohly používat, a proto jako takové se nezdály s pohledu článku 8 nepřiměřené. Navíc řízení skýtalo záruky proti zneužití. Vyšetřovatelé se soustředili na zabavení jen těch dokumentů, které se nějakým způsobem mohly týkat vedeného trestního vyšetřování. Na rozdíl od tvrzení stěžovatelek byl pořízen seznam všech zabavených položek, jejich rozsah a původ. Nešlo tedy o zabavování „masivní a necílené“. Avšak dokumenty obsahovaly elektronickou poštu některých zaměstnanců, týkajících se kauz vedených s jejich klienty, na které se vztahovalo služební tajemství.

Během domovních prohlídek se stěžovatelky nemohly seznámit s obsahem zabavených dokumentů, ani diskutovat důvodnost jejich zabavení. Podle názoru ESLP je na vyšetřovacím soudci, na něhož se dotčená osoba obrátí, aby rozhodl, zda jde skutečně o dokumenty podléhající služebnímu tajemství a nemající žádný vztah k vedenému vyšetřování. V daném případě však i se znalostí věci – zabavení elektronické korespondence vedené mezi advokátem a jeho klientem – se spokojil s posouzením formální správnosti zabavení, aniž by provedl řádné přezkoumání obsahu dokumentů.

ESLP tak judikoval, že zabavení dokumentů během domovních prohlídek v prostorách stěžovatelských společností bylo nepřiměřené vzhledem ke sledovanému cíli. Konstatoval proto porušení článku 8 Úmluvy.